

Weronika Krzemień

Muzeum Niepodległości w Warszawie

ORCID: 0000-0002-8325-0288

**„Znad Wisły... nad Bug” – uroczystość odsłonięcia
pomnika Krystyny Krahełskiej we Włodawie**

W dniu 30 września 2022 roku delegacja Muzeum Niepodległości w Warszawie, na czele z dr Beatą Michalec, Zastępcą Dyrektora ds. Programowych, uczestniczyła w uroczystości odsłonięcia pomnika Krystyny Krahełskiej na skwerze przy Włodawskim Domu Kultury¹. Wydarzenie to było częścią cyklu uroczystości pt. *Znad Wisły... nad Bug*, upamiętniającego pobyt Krystyny Krahełskiej w latach 1943–1944 na Ziemi Włodawskiej². Uroczystość poprowadził prezes Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Włodawskiej – Janusz Adam Kloc. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele władz lokalnych i państwowych, m.in. burmistrz Włodawy Wiesław Muszyński, posłanka na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Anna Dąbrowska-Banaszek, przedstawiciele Samorządu Gminy Miejskiej Włodawa, wicestarosta powiatu Tomasz Korzeniewski. Reprezentantem Instytutu Pamięci Narodowej – Oddział w Lublinie był Grzegorz Makus. Zgodnie z pozytywnie zaopiniowanym wnioskiem i przyjętą uchwałą Rady Miejskiej, pomnik Krystyny Krahełskiej stał się

---

¹ Film z uroczystości odsłonięcia pomnika Krystyny Krahełskiej we Włodawie jest dostępny na portalu YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=PUh4MyDRLM4> [dostęp: 06.10.2022].

² <https://chelm.naszemiasto.pl/zostanie-odslonieta-laweczka-krystyny-krahełskiej-we-ar/c13-9018297> [dostęp: 06.10.2022]; <https://www.supertydzien.pl/artykul/15966,wlodawa-odslonia-laweczke-krahełskiej-bogaty-program-uroczystosci> [dostęp: 06.10.2022]; <http://www.elbi.pl/odslonia-laweczke-krahełskiej-bogaty-program-uroczystosci/> [dostęp: 06.10.2022].

miejscem pamięci. Projekt został sfinansowany ze środków zewnętrznych: Funduszy Unijnych, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, budżetu Miasta Włodawy, a także po części ze składek Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Włodawskiej. Na uroczystości obecni byli pomysłodawcy i realizatorzy przedsięwzięcia m.in. Krystyna Sobańska-Stępień oraz autor pomnika-ławeczki rzeźbiarz Michał Selerowski. Artysta opowiedział zgromadzonym o etapach przygotowawczych przed odlaniem ostatecznej wersji pomnika-ławeczki.

W wydarzeniu uczestniczyli kombatanci – przedstawiciele Szarych Szeregów i powstańcy warszawscy m.in. kpt. Feliks Waśkiewicz ps. Czarny, por. Włodzimierz Dusiewicz ps. Dusza, por. Kazimierz Olesiński ps. Sęp. Obecni byli również przedstawiciele służb mundurowych i Dyrektor Zakładu Karnego we Włodawie. Duchowieństwo reprezentował ojciec Anzelm, zastępca przeora, który poświęcił pomnik-ławeczkę oraz odmówił modlitwę za duszę Krystyny Krahełskiej. Warto wspomnieć również o obecności młodzieży szkolnej i harcerzy, licznie przybyłych na uroczystość, wśród których znalazła się delegacja Szkoły Podstawowej nr 212 im. Krystyny Krahełskiej w Warszawie. Na koniec wspólnie odśpiewano pieśń *Polski Walczącej i Powstania Warszawskiego Hej, chłopcy, bagnet na broń!*, której autorką jest Krystyna Krahełska. Na pamiątkę całego wydarzenia posadzono dąb w sąsiedztwie pomnika-ławeczki.

W drugiej części wydarzenia odbyła się sesja popularnonaukowa w Miejskiej Bibliotece Publicznej we Włodawie. Konferencję otworzyła Małgorzata Zińczuk – Sekretarz Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Włodawskiej. Wśród prelegentów znalazła się Beata Tomecka – współautorka biografii Krystyny Krahełskiej. W trakcie sesji odbył się również pokaz filmu krótkometrażowego pt. *Przerwana pieśń* w reżyserii Włodzimierza Dusiewicza, który również brał udział w uroczystościach³. Ich kolejną częścią był piknik harcersko-żołnierski oraz spacer edukacyjny włodawskim Szlakiem Trzech Kultur.

W bibliotecznej E-Galerii została zaprezentowana wystawa czasowa Muzeum Niepodległości w Warszawie pt. „Krystyna Krahełska. Opowieść o dziewczynie, która oddała swoją twarz Syrence Warszawskiej” w formie cyfrowej. Katalogi wystawy przekazano Towarzystwu Przyjaciół Ziemi Włodawskiej oraz Miejskiej Bibliotece Publicznej we Włodawie. Uzupełnieniem wyświetlanych plansz i zdjęć były pamiątki

---

³ <https://www.film Polski.pl/fp/index.php?film=422305> [dostęp: 06.10.2022].

wypożyczone od Marzeny Marii Grochowskiej oraz tablice informacyjne dostarczone przez Szkołę Podstawową nr 212 im. Krystyny Kraheńskiej w Warszawie.

Bogaty program uroczystości oraz licznie zgromadzeni goście i mieszkańcy Włodawy, poświadczają jak ważne dla budowania wspólnoty jest kultywowanie pamięci o lokalnych bohaterach, a takim z pewnością dla włodowian jest Krystyna Kraheńska.

Weronika Krzemień